

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 5To/101/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2620010241
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Žovinec
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2620010241.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Žovinca a sudcov Mgr. Kristíny Ferencziovej a Mgr. Michala Polláka, v trestnej veci vedenej proti obžalovanému A. B. pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona, o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Senica zo dňa 7.3.2023, č.k. 1T/44/2020 - 328, na verejnom zasadnutí konanom dňa 7.12.2023 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Trestného poriadku sa odvolanie obžalovaného A. B., nar. XX.XX.XXXX, zamietá.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Senica rozsudkom zo dňa 7.3.2023, č.k. 1T/44/2020 – 328 uznal obžalovaného A. B. za vinného, že

dňa 03. 04. 2019 v čase okolo 08.27 h v objekte firmy PURECO, s.r.o., prevádzka Senica, Štefánikova 714/42, v areáli Agrostavu Senica, na dvore vyššie uvedenej prevádzky, ako zamestnanec spoločnosti PURECO, s.r.o., počas výkonu činnosti výroby železobetónových prefabrikátov sa ako vodič portálového dvojnosičového elektrického žeriavu v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom na úseku bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v dostatočnej miere nepresvedčil o tom, či sa v dosahu žeriavu na žeriavovej dráhe nenachádza osoba, hoci mal dostatočný výhľad a registroval prítomnosť poškodeného C. D. v prejazdnom profile žeriavu v blízkosti žeriavovej dráhy a žeriav uviedol do pohybu, pričom poškodenému C. D. bez použitia výstražného akustického varovania na žeriave prešiel žeriavom po ľavej nohe, čím hrubo porušil ustanovenie § 12 ods. 2 písm. c/ bod 1. a 2. zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov, čím poškodenému C. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E., F. E. XXX/X spôsobil zranenia pomliaždenia s devastáciou mäkkých tkanív palca ľavej nohy, otvorenú zlomeninu základného článku palca ľavej nohy s posuvom kostných úlomkov a vyklbenie v základnom medzičlánkovom kĺbe II. prsta na ľavej nohe, ktoré si vyžiadali amputáciu palca ľavej nohy s dobou liečenia a pracovnej neschopnosti s obmedzením v obvyklom spôsobe života bolesťou, obmedzením úkonov, ktoré boli spojené s fyzickou záťažou, manuálnou prácou vykonávanou v stoji, s pohybom a chôdzou a hygienou hlavne ľavej dolnej končatiny po dobu približne 10 týždňov,

teda inému z nedbanlivosti spôsobil ťažkú ujmu na zdraví a čin spáchal závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti vyplývajúcej z páchatel'ovho zamestnania a uloženej mu podľa zákona, čím spáchal prečin: ublíženie na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona.

Za to mu súd podľa § 157 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 36 písm. j) Trestného zákona, § 38 ods. 3 Trestného zákona uložil trest odňatia slobody v trvaní 1 (jeden) rok. Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona mu výkon trestu odňatia slobody podmienene odložil a podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona mu určil skúšobnú dobu na 2 (dva) roky. Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku súd poškodených C. D., nar. XX.XX.XXXX v G., trvale bytom E., F. E. XXX/X, Sociálnu poisťovňu, pobočka Bratislava, Záhradnícka 31, 829 02 Bratislava, IČO: 30 807 484, Dôveru zdravotná poisťovňa, a.s., Cintorínska 5, 949 01 Nitra, IČO: 35 942 436, odkázal s nárokom na náhradu škody na civilný proces.

2. Proti tomuto rozsudku podal ihneď, po jeho vyhlásení, odvolanie obžalovaný, a to proti výroku o vine a treste, aj proti výroku o náhrade škody, proti všetkým výrokom.

3. Podané odvolanie obžalovaný odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu podaním zo dňa 06.06.2023 nasledovne (skrátene):

3.1. Zásadnou právnou otázkou pri riešení zavinenia v predmetnej trestnej veci je označiť konkrétne pravidlo, ktorého porušenie viedlo priamo k následku, ktorý v danej veci nastal, a ktorému mal práve tento bezpečnostný predpis zabrániť.

3.2. Podľa § 12 ods. 2 písm. g) zák. č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci je zamestnanec povinný dodržiavať zákaz vstupovať do priestoru, zdržiavať sa v priestore a vykonávať činnosti ustanovené osobitnými predpismi, ktoré by mohli bezprostredne ohroziť jeho život alebo zdravie. Toto je konkrétny predpis, ktorý mal zabrániť situácii, ktorá nastala v danom prípade, a ktorého porušenie viedlo k následku, ktorému mal tento bezpečnostný predpis zabrániť, pričom ho porušil poškodený. To, že poškodený nebol s týmto predpisom oboznámený nemožno pričítať na ťarchu obžalovaného, ten vychádzal z toho, že poučený bol.

3.3. Podľa § 12 ods. 2 písm. c) zák. č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci je zamestnanec povinný vykonávať práce, obsluhovať a používať pracovné prostriedky, materiály, nebezpečné látky a ostatné prostriedky v súlade s 1. návodom na používanie, s ktorým bol riadne a preukázateľne oboznámený, 2. poznatkami, ktoré sú súčasťou vedomostí a zručností v rámci získanej odbornej spôsobilosti. Porušenie uvedenej povinnosti podľa § 12 ods. 2 písm. c) zák. č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia rozhodne nie je v príčinnej súvislosti s následkom, ktorý v danom prípade nastal. Samotná skutočnosť, ak by obžalovaný neskontroloval, či je niekto alebo niečo na žeriavovej dráhe, či v dosahu žeriavu nie je v príčinnej súvislosti so vzniknutým následkom. S tým môže byť v príčinnej súvislosti až pohyb žeriavu a nedodržanie iných pravidiel, ktoré nie sú vo výrokovej časti rozsudku definované, a preto sa k nim obžalovaný nemôže vyjadriť a uplatniť svoje právo na obhajobu.

3.4. Súd a aj obžaloba zavinenie obžalovaného v podstate určili aj na základe toho, že nepoužil klaksón na akustické varovanie poškodeného, v čom tiež nemožno vidieť príčinu, ktorá viedla k následku aj ak by to bola pravda. Poškodený pred začatím prevádzky žeriavu nebol v jeho jazdnej dráhe, podľa záverov súdu bol 2 metre od nich a v priestore medzi elektrickou rozvodnicou a koľajovou žeriavovou dráhou.

3.5. Kritériom nedbanlivosti v oboch jej formách (vedomej i nevedomej) je zachovanie určitej miery opatrnosti páchatelom. Miera opatrnosti je daná spojením objektívneho a subjektívneho hľadiska pri predvídaní spôsobenia poruchy alebo ohrozenia záujmu chráneného Trestným zákonom, lebo len spojenie oboch týchto hľadísk pri posudzovaní trestnej zodpovednosti za trestný čin z nedbanlivosti zodpovedá zásade zodpovednosti za zavinenie v trestnom práve.

3.6. Objektívne vymedzenie miery opatrnosti vyžaduje od každého spravidla rovnakú mieru opatrnosti. Len výnimočne vyžaduje od niektorých skupín osôb, vykonávajúcich určité povolanie alebo zamestnanie (napr. lekárov, vodičov), určitú vyššiu mieru opatrnosti, ktorá je však opäť rovnaká u každého, kto také povolanie alebo zamestnanie vykonáva. Rozsah náležitej opatrnosti je potrebné spravidla skúmať z osobitných právnych predpisov (v danom prípade z predpisov o pravidlách cestnej premávky). Vyššiu mieru opatrnosti, než aká plynie z bezpečnostných predpisov, nemožno na páchatelovi v žiadnom prípade vyžadovať.

3.7. Subjektívne vymedzenie miery opatrnosti vyžaduje, aby mimo miery povinnej opatrnosti (objektívne kritérium) bolo brané do úvahy aj subjektívne vymedzenie, ktoré spočíva v miere opatrnosti, ktorú je schopný vynaložiť páchatel' v konkrétnom prípade. Pri posudzovaní subjektívnej miery opatrnosti je potrebné zväžiť jednak vlastnosti, skúsenosti a iné znalosti páchatel'a a jednak okolnosti konkrétneho prípadu (miesto a čas činu, viditeľnosť, poveternostné podmienky, stav a povrch vozovky, výhľadové pomery, mimoriadny priebeh udalosti atď.).

3.8. O zavinenie z nedbanlivosti v oboch formách ide len vtedy, ak povinnosť a možnosť predvídať porušenie alebo ohrozenie záujmu chráneného trestným zákonom sú dané súčasne. Nedostatok jednej z týchto zložiek znamená, že čin je nezavinený (napr. aj R 6/1988). Zavinenie musí zahŕňať všetky znaky charakterizujúce objektívnu stránku trestného činu, teda aj príčinný vzťah medzi konaním obžalovaného a následkom trestného činu (R 21/1981).

3.9. Práve v § 12 ods. 2 písm. g) zák. č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia je naplnený vzťah medzi účelom predpisu a následkom vyplývajúcim z toho, že zmyslom tohto bezpečnostného predpisu je zabrániť následkom práve takéhoto druhu, aký v tomto prípade nastal. Takto naplnený vzťah medzi účelom predpisu a následkom nie je v súvislosti s ustanovením § 12 ods. 2 písm. g) zák. č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia z dôvodov vyššie uvedených.

3.10. Obžalovaný navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. a), b), c), d) Trestného poriadku zrušil a aby podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znova prejednal a rozhodol.

4. Na rozhodnutie o odvolaní obžalovaného nariadil tunajší súd verejné zasadnutie, ktoré sa vykonalo v prítomnosti prokurátora, obžalovaného a jeho obhajcu. Zástupca krajskej prokuratúry uviedol, že je toho názoru, že v predmetnej trestnej veci bol zistený náležitý skutkový stav a na základe vyhodnotenia boli vyvedené správne skutkové a právne zistenia. Z toho titulu napadnutý rozsudok vo všetkých jeho výrokoch považuje za zákonný a preto odvolanie obžalovaného A. B. navrhuje zamietnuť v zmysle § 319 Trestného poriadku. Obhajca sa pridržiaval v celom rozsahu odôvodnenia odvolania a v ňom uvedeného záverečného návrhu. Obžalovaný sa pridržiaval toho, čo navrhol obhajca.

5. Podľa § 315 Trestného poriadku o odvolaní proti rozsudku okresného súdu rozhoduje krajský súd. O odvolaní proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu rozhoduje najvyšší súd.

Podľa § 316 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku:

1) Odvolací súd zamietne odvolanie, ak bolo podané oneskorene, osobou neoprávnenou alebo osobou, ktorá sa odvolania výslovne vzdala alebo znovu podala odvolanie, ktoré v tej istej veci už predtým výslovne vzala späť alebo bolo podané proti výroku, proti ktorému nie je prípustné.

3) Odvolací súd zruší napadnutý rozsudok a vec vráti súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, ak zistí, že

a) súd rozhodol v nezákonnom zložení,

b) obžalovaný nemal obhajcu, hoci išlo o prípad povinnej obhajoby, alebo

c) hlavné pojednávanie bolo vykonané v neprítomnosti obžalovaného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky.

Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Podľa § 319 Trestného poriadku odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné.

6. Krajský súd v Trnave ako odvolací súd podľa § 315 Trestného poriadku preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle § 316 Trestného poriadku a zistil, že nie je dôvod na zamietnutie odvolania v zmysle § 316 ods. 1 Trestného poriadku, ani na zrušenie napadnutého rozsudku podľa § 316 ods. 3 Trestného poriadku. Odvolanie podal obžalovaný ako oprávnená osoba, v zákonnej lehote a proti výroku, proti ktorým je tento opravný prostriedok prípustný.

7. Po preskúmaní napadnutých výrokov a konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie obžalovaného nie je dôvodné.

8. Z výsledkov vykonaného dokazovania bolo preukázané, že obžalovaný sa dopustil skutku tak, ako je mu kladený za vinu obžalobou a prvostupňovým rozsudkom. Prvostupňový súd v súlade s požiadavkou zákonodarcu v písomnom odôvodnení napadnutého rozsudku jasne a zrozumiteľne a veľmi podrobne vyložil, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel. Z odôvodnenia je taktiež zrejmé, akými právnymi úvahami sa prvostupňový súd spracovával, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a tiež ako sa vyrovnal s obhajobou obžalovaného. Všetky vo veci vykonané dôkazy prvostupňový súd v dôvodoch napadnutého rozsudku dôkladne rozoberá, preto odvolací súd v podrobnostiach na tieto dôkazy len poukazuje.

9. V odvolaní obhajoba poukazuje na to, že neskontrolovanie, či je niekto alebo niečo na žeriavovej dráhe, či v dosahu žeriavu nie je v príčinnej súvislosti so vzniknutým následkom. S touto námietkou, kedy sa obžalovaný snaží vyvinieť tým, že poškodený sa nemal nachádzať v koľajisku sa prvostupňový súd v napadnutom rozsudku riadne vysporiadal a nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na odvolacom súde.

10. Pokiaľ ide o zavinenie obžalovaného, prvostupňový súd správne ustálil, že sa jedná o nedbanlivosť. Ak obhajoba poukazuje na dve zložky určitej miery opatrnosti pri zavinení vo forme nedbanlivosti – objektívnej a subjektívnej, odvolací súd konštatuje nasledovné.

11. V prvom rade je potrebné poukázať na to, že pri vedomej nedbanlivosti sa páchatel spolieha, že nespôsobí porušenie alebo ohrozenie záujmu chráneného Trestným zákonom, no bez toho, aby na takéto spoliehanie sa existovali primerané dôvody. Spoliehanie sa, že k následku nedôjde, vylučuje zámer spôsobiť ho a zároveň naznačuje, že páchatel nesprávne hodnotí možnosť zabrániť vzniku následku a v tom spočíva jeho zodpovednosť za spáchaný trestný čin.

12. Na vyhodnotenie, či je naplnené zavinenie vo forme vedomej nedbanlivosti, pretože páchatel, vedomý si možnosti spôsobenia ohrozenia alebo porušenia záujmu chráneného Trestným zákonom,

sa bez primeraných dôvodov spoliehal, že uvedený následok nespôsobí alebo, naopak, následok nie je zavinený, keďže páchateľ mal primerané dôvody spoliehať sa, že takýto následok nespôsobí, je nevyhnutné stanoviť kritériá na určenie primeraných dôvodov na takéto spoliehanie sa. Trestný zákon tieto kritériá nestanovuje. Podľa právnej teórie a praxe je páchateľ povinný zachovávať určitú mieru opatrnosti, na čo poukazuje aj obžalovaný vo svojom odvolaní. Táto sa určuje na základe súhrnu objektívnych a subjektívnych kritérií. Pokiaľ potenciálny páchateľ dodrží takto určenú mieru opatrnosti a napriek tomu nastane následok predpokladaný skutkovou podstatou trestného činu, je nutné konštatovať, že sa na základe primeraných dôvodov spoliehal, že nespôsobí porušenie alebo ohrozenie Trestným zákonom chráneného záujmu. Skutok je potom páchateľom nezavinený.

13. Podľa objektívnych kritérií sa vyžaduje pre rovnakú kategóriu páchateľov rovnaká miera opatrnosti. Mieru opatrnosti, ktorú sú povinné zachovávať osoby patriace do rovnakej kategórie (napr. vodiči, stavební robotníci a pod.) určujú osobitné predpisy (napr. upravujúce bezpečnosť cestnej dopravy, práce, protipožiarnu bezpečnosť a pod.), ale tiež aj bežné vedomosti ľudí, pričom je potrebné vychádzať zo všeobecne akceptovaných zásad rozumnej opatrnosti.

14. Určitá miera opatrnosti, ako z objektívneho hľadiska, tak aj subjektívneho, však nebola zo strany obžalovaného zachovaná. Obžalovaný jednak nedodrжал bezpečnostné predpisy a Návod na obsluhu a údržbu portálových žeriavov a pred zahájením prevádzky neskontroloval, či nie sú na žeriavovej dráhe, v prejazdnom profile či dosahu žeriava neoprávnené osoby alebo nežiadúce predmety (čo aj sám obžalovaný priznal) a zároveň, mimo miery povinnej opatrnosti, nepostupoval v súlade so svojimi skúsenosťami a znalosťami pri obsluhu a prevádzke zariadenia. Dokazovaním bolo preukázané, že obžalovaný mal skúsenosti s prevádzkou tohto zariadenia, bol riadne zaškolený, vedel o povinnosti skontrolovať koľajisko a mal za sebou aj praktickú časť skúšky z obsluhy žeriava. Je možné konštatovať, že obžalovaný mal dostatočné odborné vedomosti a zručnosti obsluhovať žeriav, ktoré však v uvedenom prípade neuplatnil.

15. Vykonaným dokazovaním bola preukázaná rozhodujúca miera zavinenia obžalovaného, ktorý keby rešpektoval bezpečnostné predpisy a vychádzal zo svojich vedomostí pri obsluhu stroja, ku kolízii s poškodeným by nedošlo.

16. V tejto súvislosti odvolací súd konštatuje existenciu vzťahu príčinnej súvislosti medzi konaním obžalovaného a následkom v podobe ťažkej ujmy na zdraví poškodeného a nestotožňuje sa s tvrdením obhajoby, že porušenie povinnosti obžalovaného rozhodne nie je v príčinnej súvislosti s následkom, ktorý v danom prípade nastal.

17. O vzťah príčinnej súvislosti ide, ak je medzi konaním páchateľa a vzniknutou ujmom vzťah príčiny a následku. Pre posúdenie vzniku zodpovednosti páchateľa za ujmu vzniknutú poškodenému má preto zásadný význam otázka, v čom konkrétne spočíva táto ujma. Práve vo vzťahu medzi konaním páchateľa a vzniknutou ujmom poškodeného a konaním páchateľa sa zisťuje príčinná súvislosť. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba škodu izolovať zo všeobecných súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala. Atribútom príčinnej súvislosti je totiž „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu.

18. V tomto prípade možno jednoznačne konštatovať, že nebyť zanedbania povinnosti zo strany obžalovaného – presvedčiť sa o prítomnosti iných osôb v koľajisku žeriava, k následku – poškodenie zdravia poškodeného, by neprišlo. Skutočnosť, že sa poškodený nachádzal v koľajisku žeriava síce prispelo k následku, ktorý je predmetom trestného konania, ale až konaním obžalovaného došlo k trestnoprávnemu následku. Následok, ktorý hrozil z konania obžalovaného bol v príčinnej súvislosti s jeho konaním. Obžalovaný sa nemal spoliehať na to, že svojim konaním nespôsobí žiadny protiprávny následok.

19. Výrok o treste osobitne odvolaním napadnutý nebol. Tento preskúmal odvolací súd z hľadiska možnosti jeho uloženia, prípustnosti výmery a primeranosti vo vzťahu k osobe obžalovaného a zisteným okolnostiam prípadu.

20. Prvostupňový súd pri jeho ukladaní prihliadal ku všetkým okolnostiam, ktoré sú rozhodujúce z hľadiska naplnenia účelu trestu a jeho výmery, pričom starostlivo a uvážene prihliadol na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, pritažujúce okolnosti (ktoré neboli zistené žiadne) a poľahčujúce okolnosti, a na osobu obžalovaného, jeho pomery a možnosti nápravy. Rešpektujúc tieto hľadiská považuje odvolací súd trest odňatia slobody vo výmere 1 roky s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu 2 roky uložený obžalovanému na samej spodnej hranici upravenej trestnej sadzby podľa § 157 ods. 2 Trestného zákona za zákonný a primeraný tak k závažnosti spáchanej

trestnej činnosti ako aj možnostiam nápravy a prevýchovy obžalovaného. Takto uložený trest zodpovedá požiadavke nielen individuálnej, ale i generálnej prevencie.

21. Rovnako správne sa prvostupňový súd vysporiadal aj s nárokom poškodených na náhradu škody. Obhajoba v tomto smere osobitne neodôvodnila svoje odvolanie a odvolací súd sa s rozhodnutím súdu prvého stupňa a jeho odôvodnením v celom rozsahu stotožňuje a na toto bez potreby jeho opakovania odkazuje.

22. Vzhľadom na vyššie uvedené zistenia vyhodnotil odvolací súd odvolanie obžalovaného ako nedôvodné, iné chyby napadnutého rozsudku, ktoré neboli odvolaním vytýkané a ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku odvolací súd nenašiel a preto odvolanie obžalovaného ako nedôvodné zamietol.

Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.